



METŲ SAMANA

Paprastoji žiopsa
(*Schistidium apocarpum*)

Auga ant akmenų tamsiai žaliais nuo 0,5 iki 6 cm aukščio kupsteliais. Sporinės trumpos, plačios, neiškilusios virš lapų. Jaunos sporinės su gaubtuvėliais. Jiems nukritus, lieka sporinės dėžutės su gaubtu įstrižu snapeliu, kuriam nukritus, sporinė atsiveria plačiomis žiotimis.



METŲ ŽUVIS

Ešerys
(*Perca fluviatilis*)

Dažna žuvis, atskiriama iš gelsvai žalsvų šonų su keliomis skersinėmis juostelėmis, raudonų pilvo pelekų. Retai aptinkami sraunumose, gausūs ežeruose, lėtai tekančiose upėse. Minta bestuburiais, o paūgėję iki 15 cm ima pulti už save mažesnes žuvis.

METŲ VABZDYS

Buksmedinis ugniukas
(*Cydalima perspectalis*)

Žinomas iš drėgnų subtropinių Rytų Azijos regionų. Į Europą pateko atvežant dekoratyvinius augalus. Pirmą kartą Lietuvos teritorijoje buvo aptiktas 2018 m. Drugio sparnų ilgis siekia 30–45 mm. Priekiniai sparnai balti su aplink juosiančiu storu, tamsiai rudu kraštu ir būdinga balta dėme.



METŲ GRYBAS

Didysis kukurdvelkis
(*Calvatia gigantea*)

Tai didžiausius vaisiakūnius užauginantis Lietuvos grybas. Užauga iki 1 m skersmens ir sveria iki 20 kg. Auga pievose, parkuose ir palaukėse.

METŲ VORAGYVIS

Paprastasis žaliavoris
(*Micrommata virescens*)

Gyvena miškuose, ant žemų augalų drėgnose miškų aikštelėse, pamiškėse ir durpynuose. Galvkrūtinė ir kojos žali, apaugę baltais plaukeliais. Patelės ir jauniklių pilvas žalias su geltona vidurine juosta, apjuosiančia žalią pailgą dėmę. Patinėlių pilvas gegužę tampa skaisčiai geltonas su 3 išilginėmis raudonomis juostomis.



METŲ PAUKŠTIS

Paprastasis purplelis
(*Streptopelia turtur*)

Mažesnis už naminį karvelį. Peri miškuose, laukų giraitėse. Kartais galima stebėti pakelėse renkančius smulkius akmenėlius ar žemdirbystės rajonuose, laukuose, mažose gyvenvietėse. Nuo panašaus pietinio purplelio skiriasi oranžinio rudumo sparnais, nusėtais juosvomis dėmelėmis.



METŲ KRŪMAS

Vaivoras
(*Vaccinium uliginosum*)

Žemas krūmas rudais ar pilkšvais stiebais. Lapai ovališki, melsvo atspalvio. Išskirtinis lapų požymis – gyslelių tinklas, matomas prieš šviesą. Pavieniai žiedai išauga ant trumpų kotelių, nusvirę. Vaisiai – mėlynos su balsva apnaša uogos, prinoksta liepos pabaigoje, ne tokios saldžios kaip mėlynės. Auga pelkėjančiuose pušnyuose ir kimininių pelkių raistuose, tarp svaigaus kvapo gailių. Štai kodėl dar vadinami girtuoklėmis.



METŲ BUVEINĖ

Medžiais apaugusios ganyklos

Buvusios ganyklos, apaugusios pavieniais senais medžiais, reti miškai, įsiterpę tarp ganyklų. Šios buveinės susiformavo ilgą laiką ganant gyvulius plačialapiuose ir mišriuose miškuose. XX a. pradžioje dauguma tokių buveinių užaugo mišku arba buvo paverstos į dirbamus laukus.

METŲ VABZDYS



Holger Krisp

Hermann Schachner

METŲ VARLIAGYVIS

Česnakė
(*Pelobates fuscus*)

Oda skiriasi nuo kitų rupūžių – lygi, su marmuriniais pamarginimais. Akių vyzdžiai vertikalūs kaip katės. Aktyvios būna tik naktimis. Pavasarį, tuoktuvių metu, patinų balsai panašūs į švelnų tylų tuksenimą. Lengviausia pažinti buožgalvius, jie didžiausi iš Lietuvos varliagyvių – net iki 17 cm.



Christian Fischer

METŲ ŽINDUOLIS

Paprastasis kirstukas
(*Sorex araneus*)

Panašus į pelę, atskiriamas iš ilgo ištįsusio snukučio, mažų akių, penkiapirščių galūnių. Kailiukas tankus ir švelnus. Sveria iki 15 g. Urvelius rausia soduose, pievose, pakrantėse. Suėda daug vabzdžių, be maisto greitai žūva. Priešai – plėšrieji paukščiai ir žvėrys.



MikelLane45

METŲ AUGALAS

Dirvinė raugė
(*Agrostemma githago*)

Vienmetė javų piktžolė. Stiebas, lapai ir ypač taurelė plaukuoti. Sėklos nuodingos! Dar prieš kelis dešimtmečius buvo įprasta javų piktžolė, dabar gana reta. Vis dar aptinkama javų laukuose, kur sėjami nevalyti grūdai.

Sigitas Juzėnas

2021 METŲ RŪŠIŲ DEŠIMTUKAS

Kviečiame pažinti, stebėti, kaupti paplitimo informaciją apie išrinktas metų rūšis bei buveinę. Informaciją teikite gamtininkų organizacijoms ir tinklalapyje www.inaturalist.org (projektas „2021 metų rūšių dešimtukas“).

